

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

15 בנובמבר 2010

352

ח' בכסלו התשע"א

עמוד

הצעת חוק שלילת תשלומים מחבר הכנסת ומחבר הכנסת לשעבר בשל עבירה, התשע"א-2010 . . . 18

הצעת חוק שלילת תשלומים מחבר הכנסת ומחבר הכנסת לשעבר בשל עבירה, התשע"א-2010*

1. פנייה אל היועץ המשפטי לממשלה
- (א) עשרה חברי הכנסת לפחות רשאים לפנות אל היועץ המשפטי לממשלה ולבקש שיוודיע אם מתקיימים לגבי חבר הכנסת כל אלה:
- (1) הוא חשוד או נאשם בעבירה שדינה עשר שנות מאסר או יותר, או הורשע בעבירה כאמור;
- (2) העבירה בוצעה בעת כהונתו כחבר הכנסת;
- (3) הוא לא התייצב לחקירה או למשפט שהוזמן אליהם או לריצוי עונשו, לפי העניין, בקשר לעבירה כאמור, ולא הציג טעמים סבירים לכך.
- (ב) בתוך שלושים ימים מיום שקיבל פנייה כאמור בסעיף קטן (א), יודיע היועץ המשפטי לממשלה לפונים, וכן ליושב ראש הכנסת וליושב ראש ועדת הכנסת, אם מתקיים בחבר הכנסת האמור בסעיף קטן (א); היועץ המשפטי לממשלה רשאי להודיע כאמור גם ביוזמתו.
2. החלטה בדבר שלילת תשלומים בשל עבירה
- (א) הודיע היועץ המשפטי לממשלה כי מתקיים בחבר הכנסת האמור בסעיף ו(א), רשאי הכנסת, לפי הצעת ועדת הכנסת, להחליט ששכר ותשלומים אחרים שחבר הכנסת זכאי להם לפי פרק ט' לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994, כולם או חלקם (בחוק זה - תשלומים), לא ישולמו.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הכנסת וועדת הכנסת לא יפעילו את סמכותן לפי סעיף זה, אלא אם כן חבר הכנסת נעדר ממשכן הכנסת בתקופה שבה התקיים בו האמור בסעיף ו(א)(3).

ד ב ר י ה ס ב ר

ברשויות השלטון (חברי הכנסת ושאיריהם), התש"ל-1969, ובהם תשלומים בעבור טלפון ועיתון; מי שחברותו בכנסת הושעתה לפי סעיף 42 לחוק-יסוד: הכנסת, זכאי לתשלומים מכוח החלטת שכר חברי הכנסת (שכר וגמלאות למי שחברותו בכנסת הושעתה), התשס"א-2001.

סעיפים מוצע לקבוע כי היועץ המשפטי לממשלה יידרש לבדוק, לפי פנייה של עשרה חברי הכנסת לפחות, אם חבר כנסת מסוים לא התייצב לחקירה או למשפט או לריצוי עונש לאחר הרשעה, ולא הציג טעמים סבירים לכך, והכל לגבי עבירה שעונשה עשר שנות מאסר לפחות, ואשר בוצעה, כולה או חלקה, במהלך כהונתו בכנסת.

אם מצא היועץ המשפטי לממשלה כי האמור מתקיים בחבר הכנסת, לפי פנייה אליו כאמור או ביוזמתו, ואם חבר הכנסת גם נמנע מלהגיע למשכן הכנסת באותה תקופה שבה מתקיים בו האמור, כמוצע בסעיף 2(ב), תדון ועדת הכנסת בהודעתו.

כללי מטרתה של הצעת החוק המתפרסמת בזה למנוע העברת תשלומי שכר, גמלה ותשלומים אחרים לחבר הכנסת או לחבר הכנסת לשעבר שאינו מתייצב לחקירה או למשפט שהוזמן אליהם, או לריצוי עונש שהוטל עליו, לפי העניין, ובכך מסכל למעשה את ביצועם. סיכול מיצוי הדין כאמור אינו רק מנוגד לחוק, אלא גם פוגע פגיעה קשה בכבודה של הכנסת ובאמון הציבור בכנסת ובחבריה. נוכח החשיבות שמקנה הדין לתשלומי השכר והגמלאות, ובהיותם חלק מקניינו של נבחר הציבור, מוצע בהצעת החוק הליך מורכב שרק בסופו תוכל הכנסת להחליט על שלילת התשלומים.

יצוין כי תשלומים שונים לחברי הכנסת, לצד השכר, משולמים בהתאם להחלטת שכר חברי הכנסת, התשמ"ז-1986, והחלטת שכר חברי הכנסת (הענקות ותשלומים), התשס"א-2001, והם כוללים בין היתר תשלומים בעבור שירותי תקשורת, לינה, רכב ועוזרים פרלמנטריים. חברי הכנסת לשעבר זכאים לתשלומים שונים לצד הגמלה, מכוח החלטת גמלאות לנושאי משרה

* הצעת חוק מס' 2502/18/פ; הועברה לוועדה ביום ג' באב התשע"א (14 ביולי 2010).

1 ס"ח התשנ"ה, עמ' 140.

3. (א) הדיון בוועדת הכנסת יתקיים בתוך שלושים ימים מיום הודעת היועץ המשפטי לממשלה כאמור בסעיף 2(א).
- (ב) החליטה ועדת הכנסת שלא להציע לכנסת כי לא ישולמו לחבר הכנסת תשלומים, תהיה החלטתה סופית.
- (ג) החליטה ועדת הכנסת להציע לכנסת כי לא ישולמו לחבר הכנסת תשלומים, תונח הצעתה על שולחן הכנסת, והכנסת תדון בה בתוך 14 ימים מיום הנחתה ותחליט אם לקבלה.
- (ד) ועדת הכנסת לא תציע, והכנסת לא תחליט, כי לא ישולמו לחבר הכנסת תשלומים, אלא לאחר שניתנה לאותו חבר הכנסת הזדמנות להשמיע בעצמו את טענותיו בפני הוועדה ובפני הכנסת, ולאחר שניתנה ליועץ המשפטי לממשלה הזדמנות להשמיע את דבריו בפני הוועדה.
4. (א) החליטה הכנסת שלא ישולמו לחבר הכנסת תשלומים לפי חוק זה, רשאית היא, לבקשת חבר הכנסת, לשנות את החלטתה לפי הצעה של ועדת הכנסת; ועדת הכנסת תדון בבקשה כאמור בהקדם האפשרי; הוראות סעיף 3(ד) יחולו, בשינויים המחויבים, על הדיון בוועדת הכנסת ובכנסת.
- (ב) החליטה ועדת הכנסת שלא להציע לכנסת לשנות את ההחלטה, תהיה החלטתה סופית; החליטה ועדת הכנסת להציע לכנסת לשנות את החלטתה, תונח הצעתה על שולחן הכנסת, והכנסת תדון בה בתוך 14 ימים מיום הנחתה ותחליט אם לקבלה.
5. (א) החליטה הכנסת כי לא ישולמו לחבר הכנסת תשלומים, תחול ההחלטה על תשלומים החל ב-1 בחודש שלאחר קבלתה, ועד אשר התקיים אחד מאלה:
- (1) היועץ המשפטי לממשלה הודיע ליושב ראש הכנסת כי האמור בסעיף 1(א) חדל להתקיים לגבי חבר הכנסת;
- (2) הכנסת שינתה את החלטתה לפי סעיף 4.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיפים** ועדת הכנסת הדנה בהודעתו של היועץ המשפטי לממשלה תהא רשאית להחליט אחד מאלה:
- 1-4 (1) לא להציע לכנסת שלא לשלם שכר לחבר הכנסת, ואז החלטתה סופית (סעיף קטן (ב));
- (2) להציע לכנסת שלא לשלם שכר לחבר הכנסת, ואז החלטתה מועברת לדיון במליאת הכנסת (סעיף קטן (ג)).
- (ד) לפי הצעת החוק מובטח כי לחבר הכנסת תישמר זכות טיעון בפני ועדת הכנסת ובפני הכנסת, אולם מדובר בזכות טיעון אישית בלבד, ולא באמצעות אחר (סעיף קטן (ד)).
- (ד) חבר הכנסת שנשללו ממנו תשלומים לפי החלטת הכנסת יהא רשאי לבקש כי הכנסת תשנה את החלטתה; זכות הטיעון תישמר לו גם לאחר שכבר התקבלה החלטה בעניינו (סעיף 4(א)).
- 5 סעיף 5 מוצע לקבוע כי החלטה שלא לשלם לחבר הכנסת תשלומים שונים תהיה בתוקף עד להודעה של היועץ המשפטי לממשלה שלא מתקיימים עוד בחבר הכנסת התנאים שבסעיף 1 להצעת החוק, או עד שהכנסת תשנה את החלטתה (סעיף קטן (א)).
- כדי לעודד את חבר הכנסת להתייצב לחקירה, למשפט או לריצוי העונש, מוצע לקבוע כי השכר והתשלומים האחרים שלא שולמו לחבר הכנסת ישולמו לו אם יתייצב כאמור בתוך שנה ממועד החלטת הכנסת (סעיף קטן (ב)).
- עוד מוצע לקבוע כי אם פסקה כהונתו של חבר הכנסת בזמן שחלה עליו החלטה של הכנסת בדבר שלילת שכר ותשלומים אחרים, תמשיך החלטה לחול גם על גמלה ותשלומים אחרים שהוא זכאי להם כחבר הכנסת לשעבר (סעיף קטן (ג)).
- יובהר כי החלטת הכנסת בדבר שלילת תשלום כמוצע לא תפגע בשאיריו של חבר הכנסת הזכאים לתשלומים בעדו (סעיף קטן (ד)).

(ב) התקיים האמור בסעיף קטן (א)1 או (2), בתוך שנה מיום שהכנסת החליטה כי לא ישולמו לחבר הכנסת תשלומים, ישולמו לחבר הכנסת התשלומים שלא שולמו לו לפי חוק זה, אף אם חדל לכהן כחבר הכנסת.

(ג) חדל חבר הכנסת לכהן לאחר שהכנסת החליטה כי לא ישולמו לו תשלומים לפי חוק זה, תחול החלטתה גם על תשלומים לפי חוק גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון, התשכ"ט-1969² (להלן - חוק הגמלאות).

(ד) החלטת הכנסת בדבר שלילת תשלום לפי חוק זה לא תחול על תשלום שלו זכאים שאיריו של חבר הכנסת.

6. מימי פגרת הכנסת לא יבואו במניין הימים האמורים בחוק זה. מניין ימי פגרת הכנסת
7. הכנסת, לפי הצעת ועדת הכנסת, רשאית להחליט שגמלה ותשלומים אחרים שחבר הכנסת לשעבר זכאי להם לפי חוק הגמלאות לא ישולמו, ויחולו לעניין זה הוראות חוק זה, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה: תחולה על חבר הכנסת לשעבר
- (1) סעיף 2(ב) - לא יחול;
- (2) לעניין סעיף 3(ד), לחבר הכנסת לשעבר תינתן הזדמנות להשמיע בעצמו את טענותיו בפני ועדת הכנסת בלבד.
8. הוראות חוק זה יחולו על הודעה שמסר היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 2 מיום תחילתו של חוק זה ואילך, אף לעניין עבירה שבוצעה ערב יום התחילה. תחולה

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף 1 להצעת החוק (גם אם הזמנתו לחקירה או לריצוי העונש נעשתה לפני תחילתו של החוק). עם זאת, מובן כי החלטה של הכנסת תמנע תשלומים שאמורים היו להשתלם רק לאחר קבלתה של ההחלטה.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תשקול ועדת הכנסת אם לסייג את חובת היועץ המשפטי לממשלה למסור מידע במקרים שבהם יש חשש לפגיעה בחקירה, בניהול משפט או באינטרס ציבורי חשוב אחר. כמו כן תבדוק הוועדה את הצורך ואת האפשרות שלא לשלם תשלומים לחבר הכנסת לשעבר ככל שמדובר בפנסיה צוברת ולא בפנסיה תקציבית.

סעיף 7 מוצע להחיל את הוראות החוק המוצע לעניין חבר כנסת מכהן גם על חבר כנסת לשעבר המקבל תשלומים בשל כהונתו בכנסת מהכנסת או מאוצר המדינה והמונע באי-התייצבותו כאמור את האפשרות להעמידו לדין, לקיים נגדו הליך משפטי או למצות עמו את הדין.

סעיף 8 מוצע לקבוע כי החוק יאפשר לכנסת לשלול תשלומים מחבר הכנסת או מחבר הכנסת לשעבר גם אם הוא חשוד, נאשם או הורשע בעבירה שבוצעה לפני מועד תחילתו של החוק המוצע, ובלבד שמתקיימים בו, בעת הדיון בכנסת, התנאים הקבועים

חברי הכנסת: ישראל חסון, יריב לוי, זאב אלקין, משה (מוץ) מטלון, אברהם מיכאלי, אנטסטיה מיכאלי, מירי רגב, יוליה שמאלוב-ברקוביץ, אורי אורבך, מיכאל בן-ארי, מנחם אליעזר מוזס נסים, זאב, כרמל שאמה, אריה ביבי, ציון פיניאן

² ס"ח התשכ"ט, עמ' 98; התשס"ה, עמ' 914.